

Місто Хмільник

Хмільник – курортна перлина України

Територія – 2049,3 га

Кількість населення – 27,9 тис. осіб,

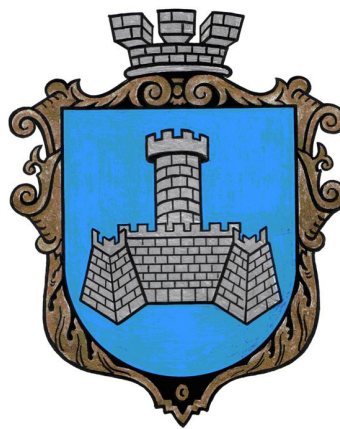
Відстань від райцентру до м. Вінниці автошляхами – 67 км.

Річка: Південний Буг

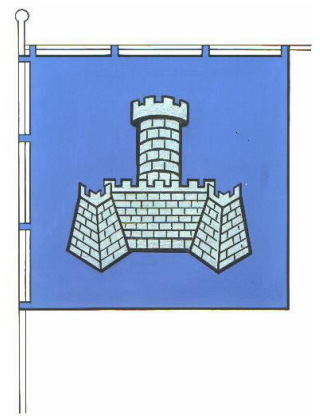
Адміністративний центр району – м. Хмільник (місто районного підпорядкування з 1957 р., місто обласного значення з 26.11.1979 р.)

Мапа міста Хмільник

Герб міста Хмільник

Прапор міста Хмільник

Де за давніх часів ріс лише чагарник,
Розкинулось місто чарівне – Хмільник.

Тут столітні каштани і липи ростуть,
Працьовиті й привітні тут люди живуть.

Сучасна «санаторна столиця» Вінниччини – місто Хмільник, має давню і бурхливу історію. Не раз ці землі проливалася кров'ю предків, які героїчно боролися з татарськими, турецькими, литовськими, польськими загарбниками. Старожили називають історичний центр міста «маленьким Єрусалимом» – за надзвичайну архітектуру та релігійну толерантність. Тут мало що змінилося за минулі сторіччя: неподалік розташувалися костюл, синагога, церква та мечеть.

З середини X ст. історія населення Хмільника невіддільна від Історії Київської Русі. З кінця XII ст. місцевість входила до складу Галицько-Волинського князівства. Більше ста років ці землі перебували під владою галицько-волинських князів. А коли почалося монголо-татарське нашествя, воно не оминуло й Хмільника.

Поселення Хмільник було засноване на невеликому острові між двома рукавами Південного Бугу. За легендою, цей острів був укритий лозами й калиною, по яких вився

хміль. Від останнього, нібито, містечко й дістало назву. Є перекази, що Хмільник був відомий уже в другій половині XII ст., проте перша письмова згадка про нього датується 1362 р., коли литовський князь Ольгерд, розбивши татар на річці Сині Води, оволодів невеликим поселенням Хмільником.

З одержанням 1448 р. Магдебурзького права у містечку почали розвиватися ремесла, торгівля. Виникли шевські та кравецькі майстерні, які вивозили свій крам на ярмарки як до Києва, так і до Львова. Та розмірене життя міщан час від часу турбували все нові й нові орди татар. У 1500 р. під мури Хмільника прийшла армія, яку очолювали сини хана Менглі-Гірея, далі напади повторилися у 1524, 1534, 1584 рр. Населення змушене було оборонятися, а старости замку – Ланцкоронські, Язловецькі, Осолінські та Струсі – прославляли свої імена ратними подвигами.

У 1534 р. великий гетьман коронний Ян Гарнавський, не витримавши постійних візитів непрошених гостей, обніс все місто кам'яним муром з баштами. Викопаний між Південним Бугом і його притокою річкою Пастушою канал перетворив новозбудовану фортецю на острівну твердиню.

Населення Хмільника поступово зростало і в 1570 р. тут було вже 320 будинків. Замкові мешканці несли кінну службу, займалися ремісництвом, бджільництвом, торгівлею та сільським господарством. Для потреб католицької громади зводиться костюл Пресвятої Трійці побудований в пізньоготичних формах з рисами ренесансу. Споруджений з піщаника, хрестовий, однефний з боковими капелами і оборонною баштою на головному фасаді. Головний вхід оформлений різним порталом у вигляді глухого безфронтонного портика. Пам'ятник цікавий як зразок синтезу архітектурних стилів.

Литовці, поляки, турки – і не порахувати, скільки разів змінювалися господарі у Хмільнику, а разом з тим у різні руки потрапляла й фортеця. З 1672 по 1699 рр. у нинішній Хмільницькій вежі турки не тільки тримали оборону, а й облаштували свою мечеть. Від вежі відходили два підземні ходи, рештки яких збереглися до нинішніх часів. Є свідчення, що турки під землею утримували дві військових казарми. Що ж до хмільницьких підземок, то про них існує легенда: нібито збудовані вони і попід Бугом, і прокладені до сусідніх сіл, дехто навіть припускає, що пролягають вони до самого Чорного моря.

По цей день Хмільницьку вежу місцеві жителі величають мечеттю. Мабуть і справді нестерпними були роки турецької неволі. Більше того, у цій вежі турки облаштували в'язницю, де піддавали місцевих жителів нечуваному катуванню.

Після третього поділу Польщі у цій вежі було облаштовано православну церкву святого Іллі, яка проіснувала понад 100 років, з 1804 по 1917 рр. Попри довге існування про неї мало хто знає з хмільничан, натомість про мечеть знає майже кожен. Лихоліття забуваються важче...

А тим часом у Дикому Полі набирало силу українське козацтво, яке голосно заявило про себе 1594 р., коли загони Северина Наливайка захопили місто. У 1637 р. ситуація повторилася, змінився лише козачий отаман: цього разу у місто увірвався Павлюк (Павло Бут). «І коси, і серпи кували на зброю, і не дарма земля тряслась, – трясли козаки ляхів». Це – фрагмент не народної пісні, а Хмільницького літопису від 1637 р. Та не тривкою була перемога: той самий літопис пише далі про жорстоку кару, яку готувала козакам польська влада: «були повні палі трупу козацького». А тих, хто вижив у різні, вели через все місто на страту.

З метою об'єднання повстанських загонів на Брацлавщині, куди входив Хмільник, та організації їх для спільної боротьби, Б.Хмельницький направив до Хмільника одного з своїх соратників – полковника Максима Кривоноса. Він писав у своїх грамотах і закликах: «Вставайте всі як один і збудуємо собі свободи тепер або ніколи!» Селяни розправляли сили і йшли на заклик свого гетьмана, били польських панів і підпанків, знищували документи на землю, боргові книги...

Не раз бував із своїм загonom М.Кривоніс у Хмільницькому замку. В 1648 р. козацькі війська після взяття Меджибожа рушили до Хмільника. Тут битва не відбулася, тому що польські полки відступили. 15 червня 1649 р. Б.Хмельницький перебував у Хмільнику. Після виходу козацьких військ з Хмільника туди знову вступили поляки. Після Переяславської Ради 1654 р. Хмільник залишився у володіннях Польщі.

1659 р. тут навіть була резиденція гетьмана Івана Виговського. Цікаво, що саме до козачих часів належить найсвіжіша археологічна знахідка Хмільника. У серпні 2003 р. робітники комунальної служби знайшли у місті підземні водотяги, збудовані ще в XV-XVII ст. Інженерна думка древніх будівельників вразила археологів, та фінансів на вивчення «підземного» міста поки що не знайшлося. Розкопки припинили та присипали землею...

У 1672 р. на землі Хмільницького староства вступили турецькі загони, які розмістилися там і простояли 27 років. Турки укріпили замок, обладнали мечеть і з'єднали їх підземними ходами (підземні ходи існують і сьогодні, але не досліджені). За ці 27 років турки безжально грабували населення, карали непокірних, садили на кіл, здирали гаками шкіру, смажили в казанах. Місто обезлюдніло, ремесло, торгівля, господарство занепали.

Наприкінці ХУІІ ст. Хмільник знову відійшов до Польщі і знову став центром староства. Містечко поступово відроджувалося. У 1774 р. польський король подарував Хмільницьке староство своєму племінникові Ю. Понятовському. У 1776 р. тут налічувалося 497 будинків, а в старостві – 57 млинів, поташні фабрики, селітровий і скляний заводи. 1793 р. Хмільницьке староство перейшло до Росії. Пізніше Катерина ІІ подарувала його разом з населенням 1070 чоловік графові Безбородько. 1796 р. при складанні штатів Подільської губернії Хмільник значиться повітовим містом Подільської губернії, для якого був затверджений герб з зображенням срібної башти на голубому фоні, а у верхній частині герба двоглавий орел Брацлавського намісництва на червоному фоні.

На початку XIX ст. Хмільник був хаотично забудованим містечком. Низинні частини його навесні і восени затоплювалися водою, перетворюючись на болото. У місті часто виникали пожежі. 1834 р. згоріло 113 будинків. 1845 р. мешканці потерпали від значної повені.

У 1861 р. в Хмільнику вступила в дію Різдв'яно-Богородська церква. При ній було відкрите училище, де навчалось 30 хлопчиків. До 1910 р. в Хмільнику спорудили аж чотири церкви 1861 р. міську ратушу перейменовано в міську думу.

У 1878 р. було засновано ткацьку фабрику О. Гера. На ній працювало в той час 186 робітників. Наприкінці XIX ст. почали випускати продукцію миловарний, пивоварний, черепичний, винокурний і два цегельні заводи. З ремесел було розвинуте виробництво взуття.

Хмільницькі шевці постачали свої вироби не лише на місцевий ринок, а й для всієї околиці. Існували також кравецькі та інші цехи. Всього ремісників нараховувалось біля 900 чоловік. У місті на той час нараховувалося 1000 будинків. А кількість населення 1885 р. складала більше 12 тис. чол.

У 1911-1915 рр. місцевими майстрами за проектом відомого архітектора академіка І.Фоміна був побудований гарний кам'яний палац місцевого графа Костянтина Івановича Ксідю. Палац вдало розташований над Південним Бугом, оригінально оформлений і є окрасою містечка. Одночасно з палацом, збудували й двоарковий міст.

Цікава історія, пов'язана з Ксідю: був він красенем, та без грошей. Обміняти зовнішність на обручку багатійки чорнявому греку порадив... великий російський письменник О. Купрін, який у ті роки служив неподалік, у Летичеві. Ксідю послухався – і одружився на глухонімій і не надто молодій графині Катерині Левашовій. Головною її принадою були титул, а також 28 сіл й чималі грошові активи. Мешкав Ксідю, щоправда, переважно в Петербурзі, воював у Першу світову, а після революції Костянтин із дружиною емігрував на Захід – як і переважна більшість російських аристократів. Кажуть, повернувся у Хмільник 1943 р., поблукав своїм палацом, зустрів колишнього лакея Дмитра – і повернувся на нову батьківщину, начебто в Чехію. Маєток у післяреволюційні роки використовувався під навчальний заклад, потім його окупував НКВС, а в Другу світову тут були звичайні склади. 1964 р. у замку відкрився готель, а у вежі – громадський краєзнавчий музей.

Наприкінці XIX – початку XX ст. почалося поступове відродження промисловості міста. Запрацювали водяний млин, різниця, олійня, масло бійня, миловарний, пивоварний, винокурний, черепичний і 4 цегельні заводи, тютюнова фабрика. У 1905 р. став до ладу ще один пивоварний завод, почав працювати чавуноливарний завод. Цікавий і такий факт: у Хмільнику лише шевців було 1800 чоловік. Під час Першої світової війни вони виконуючи соціальне замовлення – шили для армії 1800 пар чобіт за тиждень. Із зростанням промисловості збільшувалася кількість населення містечка та приплив до нього переселенців. 1897 р. в Хмільнику мешкало 14 тис. чоловік, у 1904 – 16 тис, у 1914 – 18,3 тис.

Події Першої світової війни та революцій не сприяли економічному розвитку Хмільника, і містечко почало поступово занепадати. Його нове відродження розпочалося наприкінці 20-х – початку 30-х рр. XX ст. і було пов'язане не лише з розвитком промисловості та сільського господарства, а й з відкриттям у Хмільнику

радонових вод. А до того часу про унікальні властивості підземних вод в околицях Хмільника ходили лише чутки та легенди.

За однією з них, у місцевого польського магната дочка багато років страждала від ревматизму. Ліки не допомагали, дочка продовжувала хворіти. А служниця панночки, як на те, так і сяяла здоров'ям. Магнат заздрих здоров'ю служниці, мріяв побачити такою ж і свою дочку. Добра служниця порадила набрати води з чудодійної кам'яної криниці, яка знаходилася у лісовій гущавині за Хмільником – і лікувати цією водою дочку пана. І чудо сталося: панночка одужала. Та жадібний магнат наказав засипати криницю, щоб ніхто більше не зміг скористатися цілющим джерелом.

Ця легенда довго жила в народі і лише 1934 р. знайшла своє підтвердження, набула реальності, коли у центрі міста, на площі, де був ринок, геологи з київської гідрогеологічної експедиції заклали першу свердловину. Результат був невтішним: добута з глибини у 65 метрів вода була солонуватою, каламутною та неприємною на смак. Джерело, проте, привернуло увагу науковців. Аналізи довели: хмільницька вода має складну хімічну суміш: радій, радон, калій, азот, магній, залізо, марганець, йод, натрій, хлор, бром, кобальт, а ще вуглекислота та гідрокарбонат. Вона містить в собі 5,3 грама мінеральних солей на один літр.

На думку спеціалістів причиною появи «цілющої» води у місцевості є своєрідні властивості кристалічних порід Українського щита, на якому стоїть місто, особливості рельєфу та клімат місцевості. Незначні товщі лісових порід, що перекривають граніти щита, дають можливість проникнути в глибини атмосферним опадам. Підземні води, омиваючи гірські породи, насичуються різними солями, газами, а також радіоактивними елементами, що містяться в незначних кількостях у гранітах у розсіяному стані і набувають нових хімічних властивостей.

В Україні подібних родовищ більше немає, ця вода схожа на знамениту грузинську мінеральну воду Цхалтубо та російську Білокуруху. Тому уряд України у 1938 р. визнав район залягання вод навколо Хмільника курортною місцевістю. Тут розпочинається будівництво водолікарень та санаторіїв.

Після вигнання гітлерівців, у Хмільнику був створений перший в Україні радоновий курорт.

Зараз у місті працює близько 30 свердловин. Високий вміст радону дозволяє лікувати нервову систему, серцево-судинні захворювання, ревматизм та інші недуги.

Зовсім недавно в санаторіях Хмільника почали використовувати лікувальні властивості грязей Війтівецького родовища торфу. Особливо ефективним є комбіноване лікування радоново-вуглекислими ваннами і торфогрязями.

Не лише радонові ванни, а й місцеві кліматичні умови сприятливі для організму людини. Тут успішно застосовується кліматолікування. Хмільник розташований у затишній угловині, висота якої над рівнем моря не перевищує 250-280 метрів. За температурними показниками клімат курорту належить до так званого комфортного.

Якщо до унікальних джерел та сприятливих кліматичних умов додати казкові ліси, ароматом яких напоєне повітря, неповторні пейзажі річки Південний Буг, то здається, що самою природою тут передбачено створення курорту.

Сьогодні над Південним Бугом височать оточені деревами та квітниками сучасні багатоповерхові корпуси обласної водолікарні, восьми санаторіїв, де одночасно лікуються й відпочивають сотні людей. Хворі із задоволенням відпочивають у парках, створених на березі Південного Бугу, де висаджено понад 200 видів дерев і чагарників, діють спортбази, станція човнів, літній кінотеатр.

[Санаторій МВС "Південний Буг"](#)

Окрім лікарні, було створено цілий ряд бальнеозакладів: фізіотерапевтичну лікарню Південно-Західної залізниці (1953), санаторій «Радон» (1967), та «Південний Буг» (1970). На окремих ділянках, в межах санаторіїв створено багато чудових скверів та парків. Особливої уваги заслуговує парк відпочинку на території фізіотерапевтичної лікарні Південно-Західної залізниці, заснованого 1967 р. Коли потрапляєш до нього, то створюється враження, що місто з його шумом та галасом залишилося далеко позаду, а попереду з'являється «лісова казка». Чисте високоіонізоване повітря в районі лісових масивів насичене фітонцидами, парами скипидару, чудовими пахощами лісових та лікарських трав позитивно впливають на організм людини в будь-яку пору року.

Гуляючи затіненими алеями парку можна потрапити на галявину казок, де встановлені скульптури, що відображають різних казкових персонажів. У 1977 р. парк було визнано пам'яткою садово-паркового мистецтва державного значення. А пізніше, у 1985 р. геологи відкрили тут джерело води із вмістом заліза 20-30 мг/л, яку визнано придатною для лікування анемії, хронічних гастритів та захворювань печінки.

У центрі міста багато цікавих архітектурних пам'яток. Прямо з центральної площі круті східці ведуть до краєзнавчого музею, який розташований в стародавній турецькій мечеті, що стоїть на гранітній кручі над рікою. Поруч – двоповерховий замок-палац та двоарковий кам'яний місток, що веде до Центрального міського парку культури і відпочинку.

Його структура дещо модернізована. Тут декоративні чагарники і дерева чергуються з фонтанами та рукотворним озером.

Рухаючись по південній околиці курорту, можна побачити ще один санаторій – «Хмільник» (1961), який належить військовим. Справжньою окрасою тут є ландшафтний парк, який віднесено до числа пам'яток садово-паркового мистецтва державного значення. У парку створено невеликий зоопарк, де можна побачити косуль, зайців, фазанів.

Виявлення у 1952-1962 рр. нових запасів радонових вод дало поштовх для створення нових здравниць, розташованих за 2-3 км на південний схід від Хмільника. У травні 1961 р. у межах 77 га мішаного лісу почав діяти санаторій «Хмільник». Сьогодні лісовий масив трансформований у лісопарк, де створено спортивне містечко.

Поруч з «Хмільником» розташований санаторій «Поділля», де лікуються працівники агропромислового комплексу.

[Пам'ятник Т.Г.Шевченко](#)

У лісі прокладено ряд оздоровчих та пізнавальних маршрутів. Один із них пролягає через Хмільницьку дачу, розташовану у Березнянському лісі, яка є ботанічним заказником державного значення. Створені також маршрути з тривалими переходами.

У глибині лісу, недалеко від невеличкого озера, що добре прогривається влітку і слугує місцем відпочинку розташований пансіонат «Березовий гай» На його базі влітку працює оздоровчий табір

«Орлятко».

Для охочих здійснити більш далекі поїздки, є можливість побувати в прекрасних музеях Вінниці, на батьківщині героя Франції Василя Порика, а також побачити ще багато цікавих і мальовничих куточків Вінниччини.

За роки існування курорту, використовуючи значний потенціал природнокліматичних ресурсів, вигідне географічне розташування, санаторно-курортним закладам вдалося створити сучасну діагностично-лікувальну базу, високопрофесійний корпус лікарів та обслуговуючого персоналу, потужне курортне господарство з розвинутою інфраструктурою.

Хмільник як місто-курорт представляють 8 оздоровниць:

- ТОВ „Санаторій “Поділля” на 610 місць;
- Дочірнє підприємство ЗАТ ЛОЗПУ “Укрпрофоздоровниця” „Клінічний санаторій “Хмільник” на 840 місць;

[Клінічний санаторій Хмільник](#)

[Клінічний санаторій Хмільник](#)

- Медичний реабілітаційний центр залізничників Південно-Західної залізниці на 400 місць;

[Медичний реабілітаційний центр залізничників Південно-Західної залізниці](#)

- Обласна фізіотерапевтична лікарня на 200 місць;
- Центральний військовий клінічний санаторій “Хмільник” на 450 місць;

[Баротерапія військовий Хмільник](#)

[Парк військовий Хмільник](#)

- Медичний реабілітаційний центр “Південний Буг” МВС України на 170 місць;
- ТОВ “Санаторій “Березовий гай” на 100 місць.
- Санаторій “Візит” (в даний час здійснюється реконструкція).

Лікуванням та оздоровленням людей на курорті займаються висококваліфіковані лікарі різних спеціальностей: терапевти, урологи, невропатологи, фізіотерапевти, стоматологи, спеціалісти з мануальної терапії, лікарі дієтологи, з них 1 доктор медичних наук, 2 кандидат медичних наук, 7 заслужених лікарів України.

Щорічно тут оздоровлюється близько 45 тис. громадян. Запаси бальнеологічних ресурсів дозволяють щорічно приймати до 80 тис. громадян.

Можна лише позаздрити відпочиваючим Хмільницького курорту, адже тут вони не лише гарно оздоровлюються та набираються сил, а й мають можливість оглянути пам'ятки минулих століть, відвідати краєзнавчий музей, послухати зразковий дитячий духовий оркестр, хоровий колектив української пісні «Зорецвіт», жіночий вокальний ансамбль польської міської общини, народний колектив української пісні «Джерело», аматорський фольклорний ансамбль «Джерела радону», аматорське тріо бандуристок, жіночий квартет «Берегиня», аматорські колективи «Вербиченька», «Ветерани війни та праці», тріо «Лілея», «Яхад», «Шейне Холем».

Автобусним сполученням Хмільник зв'язаний з Києвом, Вінницею, Уманню, Одесою, Чернівцями, Коломиєю, Львовом, Тернополем, Житомиром, Малином, Хмельницьким, Кам'янець–Подільським, Первомайськом, Херсоном, Скадовськом, залізницею – з Києвом, Москвою, Харковом, Хмельницьким.

Лінії електропередач і зв'язку по місту Хмільнику складають відповідно 244 км. та 345 км. В місті є покриття операторів мобільного зв'язку «Київстар», «UMC», «Beeline», «Life». В місті працює Інтернет.

У місті готельні послуги надають: готель комунальної власності на 40 місць 3 категорії та приватний готель з номерами «люкс» на 20 місць.

Сьогодні не лише вся Україна, а й сотні тисяч людей в країнах близького і далекого зарубіжжя знають про чудове місто-курорт Хмільник. Кожен, хто хоч раз побував тут на лікуванні та відпочинку, вже ніколи не зможе забути свого перебування в цьому казковому куточку Поділля.

І справа не лише в значному покращенні здоров'я, що, безумовно, є найважливішим чинником.

Живий дух міста, його доброзичлива атмосфера, висока моральність його жителів, їхнє вміння бути уважними до тих, хто приїздить лікуватися, відчувають усі, хто потрапляє сюди, вже в перші години перебування в цьому самотньому краї.. Велика кількість сонячних днів протягом року створюють сприятливі умови для проведення кліматолікування на курорті Хмільник.

Екскурсії Хмельницького бюро подорожей та екскурсій

Хмільник історичний (оглядова екскурсія по м.Хмільнику)	– 3 год.
«Вінниччина древня і сучасна» (м. Вінниця)	– 8 год.
«Дорогами Устима Кармалюка» (Летичів, Меджибіж)	– 6 год.
Заповідник «Самчики»	– 6 год.
м. Житомир (оглядова, музеї на вибір)	– 9 год.
м. Кам'янець-Подільський (оглядова, кафедральний костел, стара фортеця)	– 14 год.
м. Умань (дендропарк «Софіївка»)	– 14 год.
сmt. Браїлів (музей П.І. Чайковського, Н.П. фон. Мекк, відвідання Свято-Троїцького монастиря)	– 6 год.
м. Почаїв (Свято-Успенська Почаївська Лавра)	– 14 год.
м. Бердичів (оглядова екскурсія, історичний музей)	– 6 год.
м. Київ (оглядова екскурсія, музей за бажанням групи)	– 14 год.

Оглядова екскурсія по м.Хмільнику.

Початок – санаторій «Поділля»

Знайомство зі здравницями лісової курортної зони, палац Культури «Курортний», держлісгосп, парк пам'яті жертв фашизму, пам'ятник червоноармійцям, «червоний прапор».

Центральна районна лікарня, руїни дота.

Пам'ятник Б. Хмельницькому, липова алея, санаторій МО «Хмільник», вул. 1 Травня.

Замкова гора. Історія Старого Хмільника. Відвідання історичного музею, пам'ятки: палац Ксїдо, венеціанський міст, вежа і підземелля і історичного замку, Свято-Троїцький костьол.

Вул. Сиротюка, вул. Леніна, районний Будинок культури.

Вул. Червоного козацтва, вул. Пушкіна, вул. Столярчука (музична школа, молокозавод, поліклініка, центр. будинок побуту, пам'ятники Слави і Леніну, міський стадіон, школа №2)

Вул. І. Богуна, залізничний вокзал, елеватор.

Повернення до центру міста, площа Перемоги. Перша свердловина радонової води. Історія курорту, здравниці міської курортної зони, відвідання території медичного центру реабілітації залізничників.

Пам'ятники хмільничанам, які не повернулися з Великої Вітчизняної війни, воїнам-афганцям.

Бюро подорожей та екскурсій –

вул.Сиротюка, 22/5,

тел.: (04338) 2-23-38, 2-32-80

Санаторій «Поділля» –

22000, Вінницька область, м. Хмільник,

вул Курортна 10,

тел: (04338) 2-21-51, 2-44-31,

факс: (04338) 2-31-02

E-mails: info@radon.com.ua – на всі питання дасть оперативну відповідь консультант

Санаторій «Південний Буг» –

Хмільник, вул. Шевченка 25

тел.: (043388) 21-29

(043388) 27-01

Санаторій «Березовий гай» –

Хмільник, вул. Курортна, 12

тел.: (043388) 21-00
(043388) 33-71

Військовий санаторій «Хмільник» –

Хмільник, вул. 1 Травня, 39

тел.: (043388) 24-05
(043388) 27-38

Санаторій «Хмільник» –

Хмільник, вул. Курортна, 2

тел.: (043388) 21-62

Санаторій «Радон» –

Хмільник, вул. 1 Травня, 1

тел.: (043388) 22-47
(043388) 21-91
(043388) 24-23

Ресторанно-готельний комплекс «Візит» –

пл.Перемоги, 10,

тел.: (04338) 2-24-62

Обласна фізіотерапевтична лікарня –

вул. Ш.Алейхема, 8,

тел.: (04338) 2-32-19

Кафе:

«Золотий лев» – вул. Леніна, 4а, тел.: 2-49-31.

Фірмові страви:

закуска «Серце лева» (серце яловиче, гриби, спеції, цибуля, морква).

битки «Сафарі» (м'ясо свинини, ананас, сир, цибуля, сухарі).

суп-пюре з печерицями (печериці, спеції, картопля).

«Старе місто» – вул. Шевченка, 30/1, тел.: 2-45-66.

Фірмові страви:

м'ясо «Корріда» (сіменники бичі, цибуля, сметана, спеції).

салат «Лісова галявина» (гриби, цибуля, балик, кукурудза, яйце, майонез, спеції).

м'ясо «Зимова вишня» (свинина відбивна, вишні свіжі, сир твердий, спеції).

Ресторани:

«Стара фортеця» – вул. Шевченка, 1, тел.: 2-45-67

Фірмові страви:

свинина «Екзотична» (корейка свиняча, копчена шинка, цитрина, соус з бананів, солодкого перцю у вині).

салат «Ярмарок» (язик яловичий, зелений горошок, помідори, перець, майонез, соус, спеції).

риба «На баранчику» (філе риби, овочі, вино, соус, майонез, спеції).

«Фламініго» – вул. Леніна, 23, тел.: 2-12-74.

Фірмові страви:

пельмені «Фламініго в горщиках» (пельмені з свининою, гриби обжарені з морквою та цибулею, сир, майонез, спеції).

свинина «Сонячний берег» (м'ясо свинини, курага, гриби, апельсин, цибуля, спеції).

«Червона рута» – вул. Дзержинського,41, тел.: 2-23-23

Фірмові страви:

салат «Елітний» (шинка, філе куряче, перець болгарський, чорнослив у майонезі).

печеня «Червона рута» (в горщиках) (м'ясо свинини, деруни, гриби білі, цибуля, спеції).

«Лісний» – вул. Курортна,1, тел.: 2-20-26

Фірмові страви:

салат «Новорічний» (крабові палички, шампіньйони жарені, цибуля зелена, яйця, майонез).

млинці «Лісові» (мак, сир, вишня, борошно, молоко).